

Mottagare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämndinitiativ: Ingen ska behöva vara fattig livet igenom- Förbättra ekonomin för dem som har det allra tuffast

Förslag till beslut

Informationen tas emot

Sammanfattning

Initiativet från Victoria Öjefors Quinn, Vänsterpartiet, om att utreda den ekonomiska situationen för personer med aktivitets- och sjukersättning inom Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden område är relevant och viktig. Målgruppen har det svårt att uppnå egen försörjning, vilket leder till ekonomiska svårigheter i en tid med ökade levnadskostnader och inflation. Garantinivån för ersättningar för målgruppen följer inte löneutvecklingen, vilket målgruppen följer inte löneutveckling, vilket också bidrar till utmaningen. Initiativet vill att lokalpolitikern tar ett större ansvar för målgruppen och man vill undersöka hur ekonomiska villkor kan förbättras. Det kan ske genom åtgärder som att se över avgifter på LSS-boenden, säkerhetsställa kostnadseffektiva färdtjänster, erbjuda tillgängliga och kostnadsfria fritidsaktiviteter och stärka föreningslivet. Bedömningen är att Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden redan har flera pågående projekt och samarbeten som underlättar för målgruppen att få utbildning och kompetenser som kan hjälpa dem att nå egen försörjning.

Ärendebeskrivning

Victoria Öjefors Quinn, Vänsterpartiet, har i sitt nämndinitiativ gett Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden uppdraget att utreda hur den ekonomiska situationen för personer med aktivitets- och sjukersättning inom nämnden ansvarsområde.

I initiativet påtalas det ekonomiska läget kring inflation och ökade levnadskostnader i Sverige som drabbar många i befolkningen och inte minst de människor som uppbär sjuk- eller aktivitetsersättning. Målgruppen med funktionsersättning är också en grupp som ökar inom ekonomiskt bistånd hos kommunerna, något som Socialstyrelsen 2020 visade på i en rapport. Enligt initiativet är ett av grundproblemen att garantinivån inom sjuk- och aktivitetsersättningen följer prisbasbeloppet och inte indexeras mot löneutvecklingen i Sverige. Man vill med initiativet att den lokala politiken

behöver ta större ansvar för målgruppen när den sittande regeringen inte tar sitt ansvar. Hänvisning görs till den regionala utvecklingsstrategin där visionen är att Gotland skall vara ett tryggt och inkluderande samhälle för alla. Önskan är att den ekonomiska villkoren för målgruppen med aktivitets- och sjukersättning skall kunna ses över och förbättras genom bland annat avgifter på LSS-boenden, säkerhetsställa att de som har rätt till färdtjänst har råd att nyttja den, att erbjuda tillgängliga och kostnadsfria fritidsaktiviteter och stärka föreningslivet.

Victoria Öjefors Quinn, Vänsterpartiet, vill med initiativet att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden skall utreda hur situationen för personer med aktivitets- eller sjukersättning kan förbättras inom nämndens områden.

Bedömning

Bedömningen görs att vissa personer har det särskilt svårt att nå egen försörjning via arbete och utifrån en funktionsnedsättning bedöms ej stå till arbetsmarknadens förfogande. Målgruppens ekonomiska situation är mer ansträngd än övriga befolknings då ersättningsnivåerna allt som oftast är låga.

Det är av vikt att målgruppen har möjlighet att genom stöd kunna få utbildning som gör att de kan få kompetenser och kunskaper som kan leda till ett arbete. Det är också viktigt samverka mellan parter och berörda aktörer runt målgruppen fungerar väl så att rätt stöd kan ges.

Inom Region Gotland är anpassad grundskola och gymnasieskola organiserad inom Barn- och utbildningsnämndens område och anpassad vuxenutbildning inom Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens område. Detta innebär att båda nämnderna har ansvaret för att personer med funktionsnedsättning skall ha möjlighet att ta del av utbildning på lika villkor som övriga elever och är skyldiga att erbjuda anpassningar och särskilt stöd till studerande med funktionsnedsättning. Målet med studierna är att målgruppen skall kunna erhålla god utbildning och kompetenser.

En viktig del av nämndens uppdrag är att samverka med övriga aktörer och myndigheter. Detta görs bland annat inom ramen för skolsamverkan för elever som bedöms av skolan att behöva stöd hos Arbetsförmedlingen. Samverkan mellan skola och Arbetsförmedling skall underlätta övergången från utbildning till elever som med rätt form av stöd bedöms kunna stå till arbetsmarknadens förfogande.

Anpassad vuxenutbildning är lagstadgad enligt skollagen som säger att kommuner skall erbjuda detta till personer med vissa funktionsnedsättningar. Inom Region Gotland organiserad inom Vuxenutbildningen och man erbjuder utbildningar på grund och gymnasienivå samt yrkeskurser och lärlingsutbildning.

Vidare erbjuder Folkhögskolan Gotland utbildningen Enter som ger personer med autismliknande tillstånd möjlighet till utbildning på grund- och

gymnasienivå. En viktig del i arbetet är att rekrytera elever och informera om möjligheten och ser vinsten med att studera för att öka sina kunskaper och kompetenser utifrån olika målsättningar.

Inom nämndens område finns också ett samverkansarbete mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen, Socialförvaltningen och Hälso- och sjukvårdsförvaltningen för att hitta de rätta vägarna för målgruppen. Målgruppen som bedöms kunna stå till arbetsmarknadens förfogande erbjuds insatsen Jobbvägen. Insatsen bedrivs av avdelningen för arbetsliv och etablering och genom denna ökar chanserna till egen försörjning på sikt. Personer som har aktivitets- eller sjuk ersättning vid Försäkringskassan bedöms ej stå till arbetsmarknadens förfogande och ur denna målgrupp är det ett fåtal som efter viss tid inom daglig verksamhet med rätt stöd kan nå annan anställning, då ofta någon form av trygghetsanställning med stöd till arbetsgivaren. Vissa med nekas aktivitets- eller sjukersättning eftersom Försäkringskassan gör bedömningen att individens förmåga är högre och då står till arbetsmarknadens förfogande. Individerna hänvisas då till ekonomiskt bistånd som offentlig försörjare. Ett mer aktivt samarbete har inletts med Socialförvaltningens enhet för daglig verksamhet för att fler skall kunna ta del av insatsen Jobbvägen. Ett ytterligare utvecklingsområde är att avdelningen för arbetsliv och etablering i samverkan med Arbetsförmedlingen gått samman i ett ESF-projekt Matcha Kompetensen som är ett delprojekt i det större ESF-projektet Gotland Forward. Inriktningen i projektet är att skapa ökade förutsättningar för att fler skall inkluderas på arbetsmarknaden genom att ta fram en stödtjänst till arbetsgivare/arbetsplatser som har kompetensförsörjningsbehov och vill bredda sin rekrytering.

Bedömningen är att gymnasie- och vuxenutbildningen verksamheter erbjuder insatser och har flera pågående utvecklingsarbeten som syftar till att underlätta för målgruppen skall ha ökade möjligheter att nå egen försörjning som förbättrar deras ekonomiska förutsättningar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen daterad 2023-10-31

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör